

صائب تبریزی از تولد در تبریز تا کوچ به اصفهان

به دنبال انتشار سلسه مطالبی در خصوص بزرگان علم و ادب و سیاست آذربایجان امروز به زندگی صائب تبریزی می پردازیم.

نصر: به دنبال انتشار سلسه مطالبی در خصوص بزرگان علم و ادب و سیاست آذربایجان امروز به زندگی صائب تبریزی می پردازیم.

میرزا محمدعلی صائب تبریزی شاعر و مؤلف با استعداد و نامی قرن ۱۷ میلادی در سال ۱۹۰۱ در شهر تبریز پایتخت آذربایجان دیده به جهان گشود.

او تحصیلات ابتدایی خود را در همین شهر کسب نمود. پدرش عبدالرحیم یکی از تجار معتبر بوده بنابه نوشته تذکره نویس معروف نصیرآبادی جد او شمس الدین محمد تبریزی یکی از خطاطان مشهور شرق بوده است.

در زمان شاه طهماسب تبریز در اشغال نیروهای عثمانی بود. پس از آزاد شدن شهر شاه عباس تعداد زیادی از اهالی تبریز را به اصفهان کوچ داده که پدر صائب نیز از جمله آنها بوده است. صائب تحصیلات خود را در اصفهان ادامه داد و برای تکمیل معلومات خود از محضر علما و اساتید آن دوران کاشی و شفای استفاده نموده است.

او پس از پایان تحصیلاتش یکی از شاعران و دانشمندان اصفهان به شمار می رفت. شاعر تحصیلات خود را در سیاحت های خود به مناطق دیگر ادامه داده از جمله جهت زیارت به مکه و مدینه و از آن جا به ترکیه رفته و با علما و شعرای آن جا آشنا شده و به مباحثات علمی پرداخته سپس به اصفهان برگشته و از آن جا راهی هندوستان شده و از کابل دیدن کرده است.

در سال 1630 ظفرخان، صائب را همراه خود به سرای حاکم مغول شاه جهان می برد. صائب در سرای با عنوان شاعر و دانشمند چشمگیری با مسیحی طیب سرای شاه و مؤلف ورقا و گلشا ملاقات می نماید. بگذریم از اینکه به نوشته بسیاری از تذکره نویسان صائب شاگرد مسیحی بوده؛ دوستی آنها در خلاقیت آثار همدیگر تأثیر مثبتی گزارد است. صائب مدت زیادی تألیفات مسیحی را به اوج ارزش می رساند و به نوشته میرزاظاهر نصیرآبادی اولین دیوان او در خانه صائب بوده است.

صائب تبریزی اثری به سبک محققین اصفهان تألیف نموده است. لازم به توضیح است که در هندوستان او را به خاطر اشعاری که به زبان فارسی نوشته بود از مؤسسين مکتب های هندوستان به شمار می آوردند. صائب زمانی که در سرای بود در قصابی و آثار خود هنرهای جنگلی شاه را زمزمه می کرد و اثر قندهارنامه در میان آثار او جای خود دارد.

صائب اواخر عمر خود را به تدوین آثار خود اختصاص داده و مضامین اشعار خود را از هم جدا نموده و مجموعه هایی به نام های مرآت الجمال (آرایش رخسار) و واجب الحفظ تنظیم می نماید.

به نوشته محققین صائب دیوان اشعار ۳۰ هزار بیتی از خود به ارث گذاشته است لیکن ادیب و محقق مشهور آذربایجان محمدعلی تربیت می نویسد که قبل از الحاق آثار دیگران دیوان ۱۲۰ هزار بیتی او را به چشم خود مشاهده نموده است.

صائب تبریزی در سال 1677 در شهر اصفهان وفات یافته و در آن جا دفن گردیده است. در دوران مختلف سید عظیم شیروانی، حسین افندی غایب اوف، فریدون بیگ کوچرلو، آکادمیسین حمید آرسلو و ادیب فاضل آذراوغلو به دیوان صائب علاقمند گردیده و آن را تحقیق و تصحیح نموده اند.

آثار صائب در حال حاضر نیز در ایران و هندوستان و در کشورهای عرب در دست تحقیق و تفحص است.

صائب از خاک پاک تبریز است/ هست حافظ گر از گل شیراز

نصر